

Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu anısına...

Değerli Üyelerimiz,

Bültenimizin bu sayısını Türk Biyofizik camiasında çok özel bir yere sahip olan değerli hocamız, merhum Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu'na ayırdık. Sayın Prof. Dr. Pekcan UNGAN ricamızı kırmayarak, Süha Yağcıoğlu'nun yakın çalışma arkadaşlarından anma yazılarını isteyerek kendi yazısı ile birlikte bize ilettiler. Prof. Dr. Pekcan UNGAN, Prof. Dr. Necla ÖZTÜRK, Prof. Dr. Cüneyt GÖKSOY, Doç. Dr. Barkın İLHAN ve Dr. Öğretim Üyesi Nurhan ERBİL'e hazırladıkları yazılar için çok teşekkür ederiz.

Saygılarımızla,

Prof. Dr. Pekcan UNGAN

Meslektaşımız Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu'nu, yaklaşık üç yıl önce bugünlerde kaybetmiştik. Kendisi, önce öğrencimdi; sonrasında da en yakın çalışma arkadaşlarımdan birisi olmuştu. Derneğimiz yönetim kurulunun incelikli görüşüyle kendisi için bülten konmasına karar verilen bir anma yazısı kaleme almam sanırım o nedenle uygun görüldü. Sevgili Süha'yı bir kez daha rahmet ve özlemle anmama vesile olacağı için memnuniyetle kabul ettiğim bu görevi, elimden geldiğince yerine getirmeye çalışacağım.

Öncelikle ifade etmeliyim ki, aramızdan çok ani ve zamansız ayrılışı, hepimiz için tam bir çok etkisi yarattı ve onu tanıyan herkesi çok, ama çok üzdü. O, benim en yetenekli ve donanımlı doktora öğrencilerimden biriydi. 1991 yılında benimle görüşmek için bölüme geldiğinde tanıştık. 1989 yılında Hacettepe Tıp Fakültesi'nden mezun olmasına karşın, gönlü mühendislikte olduğu için, ODTÜ Biyomedikal Mühendisliği Doktora programına girmişti ve ön-koşul olan yedi mühendislik lisans dersini ve iki tane de lisans-üstü dersi alıp başarmış durumdaydı; ama Tıp çevresinden de uzaklaşmak istemiyordu. Sevdiği iki alanı bağdaştırabileceğini düşündüğü Biyofizik bilim dalına ilgi duyuyordu. Motivasyonuna ve eğitim geçmişine güvenerek, bu düşüncesini olumlu karşıladım. Bir geçiş döneminden sonra, 1992 yılında asistan olarak bölümümüzde çalışmaya başladı ve hemen Biyofizik Doktora programına girdi. 1998 yılında doktorasını tamamladı ve sonrasında da, uzun yıllar en yakın çalışma arkadaşım oldu. Yılda bir düzenlenen Ulusal Biyofizik Kongrelerimize oldukça düzenli olarak katılırdı.

Doktora hocası olmam nedeniyle, doğal olarak bana "hocam" diye hitap ederdi. Ama, bazen bu hitabın ilk hecesine vurgu yaparak "ho'cam" diye söze başlardı. O zaman anlardım ki, kafasında bir süredir evirip çevirdiği yeni bir araştırma konusunu ya da yaklaşımını benimle paylaşmak ve tartışmak istiyor.

Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu için yakın arkadaşlarının kaleme aldığı yazılar

Süha'nın Doçent unvanını aldığı 2007 yılında Konya'da düzenlenen 19. Ulusal Biyofizik Kongresinin öğle yemeğinden.

Bazen bu şekilde, bazen de benim bir önerimle başlayan tatlı tartışmalarımız, çoğu zaman somut bir projeye dönüşmeden aylarca kesintili olarak devam ederdi; ama her zaman, her ikimiz için de ufuk açıcı olurdu. Arada sırada da, birlikte yürüttüğümüz güzel çalışmalara dönüşürdü. Çok sevdiğim ve takdir ettiğim eleştirel ve mükemmeliyetçi bakış açısından, çalışmayı enine-boyuna tartışıp bir eylem planı hazırlardık. Bu süreçte, özellikle deneylere başlarken duyduğu heyecanı, bazen acımasız ve biraz abartılı olarak ifade edilmiş olsa da, genellikle çok isabetli olan eleştirel yaklaşımını ve o çalışmalara yaptığı çok önemli katkıları hiçbir zaman unutamam. Ayrıca, laboratuvarında yaptığı bir ölçmenin ya da bilgisayarda yaptığı bir analizin sonucunu masaya koyduğu zaman, adınız gibi emin olurdunuz ki, gerekli bütün sağlamalar yapılmıştır ve hiçbir hata söz konusu değildir. Gerek doktorasından önce, gerekse daha sonra, birlikte birçok güzel çalışma ve yayın yaptık. Bu çalışmalardan birisi ses yönü tayini ile ilgiliydi ve, o sıralarda bölümümüzde çalışmakta olan Dr. Bülent Özmen'in de katkılarıyla kediler üzerinde yaptığımız iki çalışmadan oluşan bu zahmetli proje sonucunda, iki kulaktan gelen sinirsel kodların beyin sapında işlenmesiyle ilgili bir hesaplamalı model önermiştik (1,2). Bu model, Oldenburg Üniversitesi'nde (Almanya) işitme fonksiyonunu değişik açılardan inceleyen tanınmış bir araştırma grubunca ilginç bulundu ve düzenledikleri bir lisansüstü yaz okuluna davet edildik. Süha ile birlikte orada anlattığımız model, o grup tarafından insandan kaydedilen verilere uygulandı ve insanlar için de geçerli olduğu gösterildi. Aşağıdaki resim, 2004 yılında Bad Zwischenahn kasabasında yapılan o toplantının sosyal etkinliği olarak katıldığımız ve ikram edilen tütsülenmiş yılan

balıklarını yöresel geleneklere uygun olarak ellerimizle soyup yediğimiz tekne gezintisinde çekilmişti.

Zwischenahner Meer tekne gezintisi (20.08.2004).

Birlikte yürüttüğümüz bir başka güzel çalışma, yine yönsel işitme konusundaydı, ama bu kez insandan yapılan EEG kayıtlarına dayanıyordu. Süha'nın doktora tezi ile de ilişkili olan, ülkemizde yapılmış bu ilk EEG dipol lokalizasyonu çalışması da (3) oldukça ilgi gördü ve kendisinin en fazla -56- atfı alan yayını oldu. Bu çalışmanın verilerini, doktorasını bölümümüzde yapmış olan ve o sırada GATA Tıp Fakültesi Biyofizik Anabilim Dalında çalışan Dr. Cüneyt Göksoy'un yoğun katkısı ile anabilim dalımız laboratuvarımızda gerçekleştirilen 128 kanallı bir EEG amplifikatör setini kullanarak kaydetmiştik. Aşağıdaki resim, o yıllarda anabilim dalımızda yaptığımız bir yılbaşı toplantısından.

Hacettepe Biyofizik'te 2005 yılını karşılıyoruz.

Süha, yalnızca öğrenmekten değil, öğretmekten de büyük keyif alırdı. Üç doktora ve üç yüksek lisans tezi yönetti. Halen Konya NEÜ Tıp Fakültesi'nde çalışmakta olan Doç. Dr. Barkın İlhan ile, Hacettepe Tıp Fakültesi'nde çalışmakta olan Yrd. Doç. Dr.

Nurhan Erbil'in doktora hocasıydı. Aslında, salt bilimsel amaçlarla yapılan çalışmalara pek de sıcak bakmazdı. Daha doğrusu, o türden çalışmalar, ancak çığır açıcı düzeyde ise onun için zaman harcamaya değerdi. Teorik bilgilerini ve pratik becerilerini sürekli olarak artırmaktan ve onları laboratuvar deneylerinde ya da veri analizinde uygulamaktan büyük keyif almasına karşın, makale yazıp yayınlamaya çok fazla önem vermez ve istek duymazdı. Akli daha ziyade, sağlık alanında eğitimi ve hayatı kolaylaştırıcı, çok geniş kitlelere hitabeden AR-GE çalışmalarındaydı. Zaten o nedendir ki yayın listesi, 32 makaleden oluşmasına karşın, yine de bilimsel kapasitesini tam olarak yansıtmaktan uzaktır.

Aramızdan ayrılmadan iki gün önce bile, yeni biten çalışmamıza ait bir makale taslağının ayrıntılarını ve başlatacağımız yeni bir çalışmanın hazırlıklarını görüşmek üzere buluşup konuşmuştuk. Yeni bir çalışmaya başladığımızda hep heyecanlanırdı. O gün de öyleydi. O son görüşmemizde, Akdeniz ve Koç Üniversitelerinden iki öğretim üyesi ile yürüttüğü bir başka çalışma için Antalya'ya gitmek üzereydi. Kısacası, hiç beklenmedik bir zamanda kaybettiğimizde, titizlikle ve keyif alarak yürüttüğü bilimsel çabalarının en verimli bir dönemindeydi. Onu sonsuzluğa uğurladığımız Hacettepe Üniversitesindeki törene katılanların sayısı ve yüzlerindeki derin üzüntü, onun ne kadar sevilen bir insan olduğunu açıkça gösteriyordu. Orada yalnızca çalışma arkadaşları yoktu, yolları bir biçimde kesilmiş olan hemen herkes, ona son bir kez veda edebilmek için gelmişlerdi. Sevenlerinin çok olduğunu biliyorduk, ama o kadar çok olduğunu bilmiyorduk; o gün öğrendik.

Aradan üç yıl geçmesine karşın, onu kaybettiğimize hala inanamıyoruz. Nasıl inanalım ki, vefatından sonra bile bilime katkıları devam ediyor. Çok önemli katkılarıyla pasif dikkat konusunda yaptığımız bir çalışma (4) ve, yönsel işitme konusunda birlikte yürüttüğümüz bir TÜBİTAK projesinin sonuçlarına dayanarak yayınladığımız üç makale (sonuncusu (5)), son iki yıl içinde yayımlandı. Ortaklaşa yürüttüğümüz bir doktora çalışmasından çıkan bir makalenin kabul yazısı elimize ulaşalı yalnızca iki hafta oldu. Halen Eskişehir Teknik Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde öğretim üyesi olan bu öğrencimizin (Prof. Hayri Ertan) 2018 yılında

düzenlediği, yine Süha'nın bir başka öğrencisi Dr. Utku Yavuz ile, Akdeniz Üniversitesindeki çalışma arkadaşı Prof. Hilmi Uysal ve sevdiği bir bilim insanı olan Prof. Kemal Türker'in katıldığı Biyomekanik Kongresinde, Süha'nın da o güler yüzüyle aramızda olmasını isterdik. Ama maalesef, onun pek sevdiği bilgisayarının başındaki fotoğrafı ile yetinmek zorunda kalmış ve aşağıdaki resmi çekti miş tük.

Eskişehir'de toplanan 9. Biyomekanik Kongresinin 22 Eylül 2018 tarihindeki kapanışında Süha'yu anıyoruz.

Mükemmel çalışma arkadaşlığının yanında, etrafındaki herkesin iyiliğini isteyen, onların zor zamanlarında hep yardımına koşan, onları rahatlatan, moral veren çok iyi, çok içten, çok güvenilir bir dosttu. Ailesine o kadar düşküncü ki, ben Hacettepe'den ayrıldıktan sonraki ortak çalışmalarımız için bazen hafta sonunda ya da bir tatil gününde yaptığımız keyifli görüşmelerimizi bile mümkün olduğu kadar kısa tutup bir an önce onlara dönmek için can atardı. Yalnızca ben ve yakınları değil, hiç şüphem yok ki, kendisini tanımış olan herkes onu bu özellikleri ile hatırlamaktadır. Süha, bir biçimde yolu tıp fakültesine düşmüş, ama gönüllü mühendislik, matematik gibi alanlarda kalmış hekim adayları ve hekimler için örnek ya da rol modeli olabilecek bir kişiydi. Koşulsuz sevgi, yardımseverlik, cömertlik, dürüstlük, bilimsel sorgulama ve merak dolu yaşamı hakkında daha fazla bilgi edinmek isteyenler, eşi, akrabaları ve çalışma arkadaşları ile yapılan görüşmelere, belgelere dayalı olarak onu anlatan bir makaleye (6), aşağıdaki İnternet bağlantısından erişebilirler.

Sevgili öğrencim ve çalışma arkadaşım Süha'nın, meslektaşları tarafından bir kez daha rahmetle ve

özlemle anılmasını sağlayan derneğimiz yönetim kuruluna teşekkür ediyor, hiçbir zaman unutmayacağımız bu müstesna insanın ışıklar içinde yatmasını diliyorum.

KAYNAKLAR

1. Ungan,P., Yağcıoğlu, S., Özmen,B. (1997). Interaural delay-dependent changes in the binaural difference potential in cat auditory brainstem response: implications about the origin of the binaural interaction component. *Hear. Res.* 106; 66-82.
2. Ungan,P., Yağcıoğlu, S. (2002). Origin of the binaural interaction component in wave P4 of the short-latency auditory evoked potentials in the cat: evaluation of serial depth recordings from the brainstem. *Hear. Res.* 167: 81-101.
3. Ungan, P., Yagcioglu, S., Göksoy, C. (2001). Differences between the N1 waves of the responses to interaural time and intensity disparities: Scalp topography and dipole sources. *Clin. Neurophysiol.* 112: 485-498.
4. Ungan, P., Karsilar H., Yagcioglu, S. (2019). Pre-attentive mismatch response and involuntary attention switching to a deviance in an earlier-than-usual auditory stimulus: An ERP study. *Front. Hum. Neurosci.* 13: Art. 58.
5. Ungan, P., Yagcioglu, S., Ayik, E. (2020). Effects of normal aging on event-related potentials to single-cycle binaural beats and diotic amplitude modulation of a tone. *Brain Res.* 1740: Art. 146849.
6. İlgili, Ö. (2019). Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu'nun Yaşamı ve Özgün Mesleki Yaklaşımı Üzerine Bir Araştırma. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi* 28: 381-389, DOI:10.17942/sted.630691

<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/876148>

Prof. Dr. Necla ÖZTÜRK

Geriye dönüp kendi muhasebemi yaptığımda Süha'nın beni hep ileri iten, ufkumu açan bir güç olduğunu görüyorum. Süha, önce doktora derslerimi alan bir öğrenci, daha sonra da zaman zaman birlikte çalıştığım bir meslektaşım oldu. Derslerimde anlattığım konuları daha ileriye taşınması ile dikkatimi çekti. Ben elektrotonik potansiyellerinin akson boyunca yersel ve zamana bağlı iletimini “erf” fonksiyonu ile anlatırken, Süha verdiğim bir ödeve “erf”

fonksiyonu yerine z-transformasyonu kullanarak cevap vermişti. Çok şaşırılmışım. Daha sonra bir gün yanıma geldi, “hocam bak size ne göstereceğim” dedi. Hodgkin ve Huxley denklemlerini kullanarak aksiyon potansiyelinin simülasyonunu yapmıştı, büyük bir zevk içinde simülasyon sonuçlarını gösterdi. Tam o yıllarda Danimarka'da yapılan bir kongreye katıldım. Kongrenin açılış konuşmasında adını şimdi hatırlamadığım bir bilim insanı, bir solüsyondaki difüzyon olayını kullanarak sistemlerin kaotik davranışını anlattı, çok ilgimi çekmişti. Ben Ankara'ya döndükten kısa bir süre sonra sinir hücrelerinin non-lineer kaotik davranışlarını konu alan makaleler okumaya başladım. Daha sonra da Süha'nın yaptığı simülasyonlardan yararlanarak bu konu üzerinde durmaya başladım. O dönemde hazırladığım simülasyon sonuçlarını bugün bile derslerimde öğrencilere yeri geldiğinde gösteriyorum. Özellikle sinoatrial nodüldeki aksiyon potansiyellerinin atriaventriküldeki aksiyon potansiyelini nasıl süreklediğini anlatırken hala o simülasyon çalışmaları gözümün önüne gelir ve her seferinde Süha'yı hatırlarım. Daha sonraki yıllarda küçük arterlerin çaplarındaki değişimlerin (vasomotion) kaotik davranışını konu alan çalışma yaptım. Uterus düz kaslarının kaotik hareketini konu alan bir yüksek lisans tezi yönettim.

Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu'nun 2012 yılında elektromekanik gecikmeleri ölçmeye yönelik yaptığımız çalışmalar esnasında çekilen fotoğrafı.

2010 yılında, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümünde doktora yapan Haris, benden kasılma teorilerini konu alan bir ders alıyordu. Kendisi, patellofemoral ağrısı olan hastalara ağrılarını azaltmak, kuadriseps kasının sertliğini azaltmak

üzere germe uyguluyordu ve tezinin de bu konuda olmasını istiyordu. Biz Haris ile kasın sertliğini nasıl ölçeriz diye düşünürken literatürde elektromiyografi kayıtlarının yanı sıra kasın mekanik titreşimlerinin de kaydedilmesi durumunda elektromekanik gecikmenin iki bileşene ayrılacağı ve bunlardan mekanomyografi ile kuvvet arasındaki gecikmenin (dalganın yayılma hızının ortamın elastik özelliklerine bağlı olması nedeniyle) kasın sertliğindeki değişimleri yansıttığını gördük. Elimizde bu ölçümleri yapacak EMG cihazı yoktu. Bu konuyu Süha ile konuştuğumda, her zamanki yardımseverliği ve çözüm üreten yaklaşımı ile, “hocam kolay, bunu yaparız” dedi. Ve üç koldan Konya Sokaktaki elektronikçiler çarşısına talime başladık. Kısa bir süre içinde de ilk kayıtları Haris’den aldık. Bu çalışma Strasbourg’da yapılan “the 8th European Sports Medicine Congress”de Genç Araştırmacı ödülüne layık görüldü (1). Süha’nın vefatından sonra da Haris, Süha’nın değerli katkılarının boşa gitmesine gönüllü razı olmadı, makaleye dönüştürerek 2018 yılında on-line ve 2020 dergide yayınlandı (2). 2019 yılında da EMG kayıtlarının fraktal boyut analizlerini konu alan bir çalışma “IEEE Medical Measurements and Applications Congress-2019”de tam metin olarak sunuldu ve kongrenin en prestijli ödülü olan “Domenico Grimaldi Best Paper Award” ödülüne layık bulundu (3). En son olarak “Effects of stretching on the fractal dimension of rectus femoris and vastus medialis muscles” konulu çalışma tam metin olarak “IEEE Medical Measurements and Applications Congress-2020” kongresinde sunuldu (4).

Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu ile benim 2012 yılında elektromekanik gecikmeleri ölçmeye yönelik yaptığımız çalışmalar esnasında çekilen fotoğrafımız.

Süha’nın bu katkısı olmasa idi belki biz yine de bu

çalışmayı yapabilecektik ama her şeyi o kadar kolaylaştırdı ki, o kadar emin ilerledik ki. Kendisine sonsuz şükranlarımı sunarım.

Kasılma mekanizması kendisinin çalışma alanı değildi aslında. Ama o dönemde, sürekli bu konu ile ilgili düşünceler geliştirdi. Zaman zaman “Şeytanın avukatlığını yapacağım” diye başlar, sorular sorardı, herkesin düşündüğünün aksi yönünde veya hiç akla gelmemiş görüşler önererek benim ne düşündüğümü sorardı. Sürekli sorgulamak onun bir yaşam biçimi idi.

Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu’nu kaybedeli yaklaşık üç yıl oldu. Çok uzun bir süre kendimi Süha ile konuşurken buldum, hala da yokluğuna alışamadım.

Bir insan, insan olarak, bu kadar mı anılır...

Bir insan, arkadaş olarak, bu kadar mı sevilir...

Bir insan, bilim insanı olarak, bu kadar mı eksikliğini hissettirir...

Seni hep özlemle anacağız.

KAYNAKLAR

1. H. Begovic, S. Yagcioglu, F. Can, N. Ozturk. Alterations of quadriceps muscle dynamics after friction massage and patellar mobilization. 8th European Sports Medicine Congress, Strasbourg, 26-29 September, 2013.

2. Haris Begovic, Filiz Can, Suha Yağcıoğlu & Necla Ozturk. Passive stretching-induced changes detected during voluntary muscle contractions. Physiotherapy Theory and Practice 36:6, 731-740 (2020).

3. N.Ozturk, H. Begovic, P.Demir, S. Yagcıoğlu, F. Can. Rectus femoris and vastus medialis muscles exhibit different dynamics in processing of isometric voluntary contractions: A fractal analysis study. IEEE- Medical Measurements and Applications Congress. İstanbul, June 26-28, 2019.

4. N.Ozturk, H. Begovic, P.Demir, S. Yagcıoğlu, F. Can. Paper Title(s):Effects of stretching on the fractal dimension of rectus femoris and vastus medialis muscles. IEEE- Medical Measurements and Applications Congress. Bari, June 1, 2020. Virtual Congress.

Prof. Dr. Cüneyt GÖKSOY

Sevgili Süha ile dostluğumuz 1992 yılına kadar uzanmaktadır. Çok yoğun görüştüğümüz dönemler olduğu gibi, görece daha az görüştüğümüz dönemler de olmuştur. Ancak çeyrek asırlık arkadaşlığımız boyunca daima iletişim içinde olduk. Onu çok iyi gözlemlediğime ve gayet yakından tanıdığımıza inanıyor ve onun hakkında birşeyler yazmak için kendimi yetkin buluyorum. “Her ölüm biraz erkendir” denir ama bu gerçekten çok erkendi.

“Her ölüm zamansızdır” derler ama bu hakikatten çok zamansızdı.

Ebediyete gidenlerin iyi anılması gelenektir ama O sahiden çok ama çok iyiydi.

Süha'nın aramızdan çok erken ve çok zamansız ayrılmış olmasına ilişkin olarak hiç kimsenin en küçük bir şüphesinin olmadığı aşikar. Bunun tartışılır bir tarafı da yok zaten. Ben bu yüzdendir ki, Süha'nın anısına onun kişilik özelliklerinden bahsetmeyi tercih edeceğim. Her ne kadar gidenin iyi anılması geleneksel ise de, Süha ile ilgili olarak ne kadar iyi bir insan olduğu yönünde kullanılacak her ifade, her sıfat doğru olmanın da ötesinde az ve yetersiz kalmaya adaydır.

Son derece zeki bir insandı ve özellikle çok üst düzeyde matematiksel bir zekaya sahipti. Ancak onun asıl tanımlayıcı özelliği bu değildi.

Olgun, hoşgörülü, esprili ve yapıcı bir insandı. Ayrıca çok da dürüsttü. Bırakınız bir konuda doğru söylemediğini, bir şeyi abartmasına bile şahit olmak mümkün değildi. Ancak onun asıl tanımlayıcı özelliği bu da değildi.

Bence Süha için asıl tanımlayıcı özellik, sadece iyi niyet ve yardımsever sözcükleri ile betimlenemeyecek düzeydeki, doğrudan kalbinden gelen insan sevgisiydi. Süha'yı yakından tanıma şansını bulamamış olanlar için şunu çok açıkça ifade edebilirim ki, bugüne kadar bu denli kalbi insan sevgisiyle dolu ve iyiliksever bir insan tanınamış olabilirler. İşlerini aksatacak da olsa, hatta kendisine zarar vermek pahasına da olsa, kendisinden talep edilen bir yardıma olumsuz yanıt verdiğine hiç şahit olmadım. Çeyrek asırlık arkadaşlığımız süresinde ters düştüğümüz az sayıdaki olayın neredeyse tamamı Süha'nın ‘yardım talebi asla geri çevrilmez’ şeklindeki hayat yaklaşımından kaynaklanmıştır. Benim, o gün itibarıyla böylesine bir yardım için zamanının

müsait olmadığı yönündeki çok sayıda uyarıma, her seferinde “ama yardım istedi” tarzında anlamlandıramadığım cevaplar almışımdır. Aslında ortada şöyle bir gerçek var: Bazı güzel davranışlar örnek alınabilir, hatta alınmalıdır. Ancak, Süha'nın bazı davranış özelliklerinin taklit edilebilirliği çok zordu, çünkü insanın yaratılışında bulunması gerekirdi.

Güzel insan Süha...

Ben de aynen Süha gibi Pekcan Hoca'nın rahle-i tedrisinden geçmiş, beyin üzerine çalışmalar yapmış, hekim kökenli bir akademisyenim ve bu bağlamda kalbin tüm fonksiyonunun kan pompalamaktan ibaret olduğunu, bilişsel işlevlerle bir bağlantısının bulunmadığını çok iyi biliyorum (!). Ancak, yine de daima Süha'nın çok güzel bir kalbi olduğundan emin olmuşumdur. Süha ile bir sınav jüri üyeliği için günübirlik Antalya'ya gitmiştik ve havalimanında dönüş uçağımızın kalkmasını beklerken yukarıdaki fotoğrafını çekmiştim. O fotoğraf bana çok anlamlı bulduğum fakat günümüzde pek de bilinmeyen bir sözü çağırıştırıyor: Kalbinin güzelliği yüzüne sirayet etmiş.

Nur içinde yat kalbi ayrı, yüzü ayrı güzel insan.

Doç. Dr. Barkın İLHAN

Baba tarafımdan aynı köylü olmamız ve bu nedenle çocukluğumdan beri zaman zaman duyagelmem yanında, sevgili Süha abi ile tanışıklığımız Konya’da yüksek lisans eğitimime başladığım ve Ulusal Biyofizik Camiamıza dahil olduğum 2001 yılına uzanır. O yıl Konya ekibi olarak, sonradan Ulusal Sinirbilim Kongrelerine evrilecek olan “Nörobilimlerin Bugünü ve Geleceği Sempozyumu”na katılmıştık. Başka zaman pek bir araya gelemeyecek, ülkenin farklı alanlarından bilim insanlarının bir araya gelip tanıştığı ilginç bir etkinlikti. Tabii özellikle ilgi alanlarının belirleyici olduğu o kaynaşma esnasında, çok eskiden beri elektronik-bilgisayar tutkunu olmam nedeniyle Süha abi ile aynı ekpte bulmuştum kendimi... Bayağı derin teknik muhabbetlere girmiştik ve sonrasında doktora eğitimim için kabul edildiğim Hacettepe Biyofizik’te bu muhabbetler uzun yıllar devam etti, doktora eğitimim bittikten sonra da iletişimimiz hiç kesilmedi.

Konya’da görev yapmaya başladığım 2013 yılından sonra her Hacettepe’ye yolum düştüğünde, kendisinin diğer yegane doktora öğrencisi olan kadim arkadaşım Nurhan Erbil ile de birlikte üçümüz bir kafede oturup teknik ve felsefi durum değerlendirmeleri yapardık. Hacettepe Biyofizik, sanyorum pek çok köklü üniversitenin Biyofizik Anabilim Dalları gibi, “domestik” bir yerdir. Öyle ki, büyük hocalar (uzakdoğu geleneğindeki “öğrencisi de kendi öğrencisine doktora vermiş olan” anlamına gelen “grandmaster”ın karşılığı olarak söylüyorum) dışında bir arada çalışma imkanı bulduğumuz tüm akademisyenler birer abi/ablaydı. Süha abi de, fiziğin, matematiğin ve bilgisayar bilimlerinin, kısacası “geek” kültürünün pik yaptığı bizim küçük çalışma grubumuzdaki abimizdi... Kongrelerde diğer herkes oturumlarda iken lobi ortamında birkaç kişi oturup bilgisayarları seri porttan kendi tasarımıımız mikrokontrolör devresini bağlayıp o Matlab’de, ben C++’ta, Analog-Dijital çevrim ve seri veri transfer hızlarını yarıştırdığımız kişiydi...

Tabii bu kadar anlattım, yanlış anlaşılmasın, sevgili Süha abi teknik ve bilimsel yönü yanında, tanıdığım en vicdan sahibi ve hümanist insanlardan biriydi. Kendisinden yardım isteyen kimseyi geri çevirdiğini hatırlamıyorum. Ancak bunun yanında,

zaman zaman insanlığın genel sorunları, savaşlar, güçlülerin güçsüzleri sömürmesi gibi konularda konuşurduk. Bir keresinde bu tarz trajik bir olayla ilgili ayakta cam kenarında konuşurken sigarasını kenara üfleyip, biraz düşünceli ve fasılalı olarak, “insanlar keşke... şu kocaman evrende *yapayalnız* olduğumuzu bir anlasalar...” demişti. Neyse, o gün bugündür unutmam ve sonuçta şu anda da bütün mirasını kendi öğrencilerime aktarıyorum.

Tabii ki tüm sevenleri gibi çok özlüyorum ve onu kaybedişimizden sonra hayatımıza giren kavramları tartışım geliyor, ama sonuç olarak sağlığında Süha abi ile hep tartıştığımız bir şey daha vardı: “hepimiz doğumumuzdan bu yana hayatımıza dokunmuş rol modellerimizin uzay-zamansal kombinasyonuyuz... onlar gidince bizde ve bizden sonra gelenlerde yaşarlar”. Kendisini bu yazı vesilesiyle bir kere daha sevgi ve saygıyla anıyorum, anısını yaşayan ve yaşatan tüm meslektaşlarıma, hocalarıma, öğrencilerime, abilerime, ablalarıma ve arkadaşlarıma sevgiler ve saygılar sunuyorum.

Dr. Öğr. Üyesi Nurhan ERBİL

Süha Hoca ile bilimsel tartışmalarımızda daima gündeme gelen bir soru vardı: Bunu sokaktaki insana nasıl anlattırısın? Hodgkin-Huxley modelinden, Faraday-Maxwell denklemlerine kadar her tartışmada bu soru gündeme gelirdi. Özellikle biyofizik eğitimime yeni başladığım dönemlerde yadırgardım bu soruyu. Doktora sonrası dönemde Hocamızın bu soruyu sorarak bizleri, hem bildiklerimizi ‘bilgi’ haline getirmeye hem de bilimsel bilgiyi her çeşit insanla paylaşabilmeye yöneltmek istediğini anladım. Öğrendiklerimizi, bilimsel yöntem ve sezgilerimizle bildiklerimizin süzgecinden geçirerek ‘yalın’ hale getirebildiğimizde içselleştirebilir, yeniden üretebilirdik. Aslında bu bilimsel bilginin rafine edilmesi, kişiselleştirilmesi demektir. Yalın bir hale getirilmiş bilgiyi de her ortamda paylaşmak mümkün oluyordu. Hocamız, başta tıp fakültesi olmak üzere ders verdiği tüm fakülte ve bölümlerde, hatta orta öğretimde teknolojik ve bilimsel bilginin yaygınlaşması, öğrencilerin bu alanda çalışma konusunda yöreklendirilmesi yönünde inanılmaz çabalar harcadı. Yeri geldi ofisini, yeri geldi

kantinleri eğitim için kullandı. Benim için Süha Hoca, hiç bitmeyen bir merakla öğrenmeye ve öğrendiklerini karmaşık denklemlerden, önergelerden yalın bir bilgi haline getirmeye çalışan, bu bilimsel tavrını günlük hayatına da yansıtan bir rol modelidir.

2008 yılını karşıladığımız yılbaşı toplantısında, bölümümüz çalışanları ve kendilerini bizden sayan sevgili misafirlerimiz ile birlikteyiz.

Hocamıza veda ettiğimiz törenin ardından, tanımadığım pek çok insan, hocalar, öğrenciler, idari personel başsağlığı diledi. Aradan yıllar geçti, gittiğim anabilim dallarında, teknik atölyelerden laboratuvarlara kadar pek çok yerde hala Süha Hoca'nın fotoğraflarını görüyorum.

Süha Hoca dışavurumcu bir insan olmadı hiçbir zaman, unvanların peşinde olmadı. Buna rağmen, alçakgönüllü, beyefendi tavrı, bitmeyen merakı ve yardımseverliği ile Hacettepe'nin her bölümünde, her kademesinde derin bir iz bıraktı Hocamız. Bir kantin çalışanının Hocamız ile ilgili bir anısını aktarmak isterim: Kantin çalışanı arkadaş Süha Hoca'ya, Aziz Sancar'a verilen para ödülünün ne kadar fazla olduğundan bahsetmiş. Süha Hoca da, "Peki futbolcuların transfer ücretleri hakkında ne düşünüyorsun, Aziz Hoca yıllarını verdi bu çalışmalara" diyerek yanıt vermiş. Kantin çalışanı arkadaş bu sorunun bakış açısını değiştirdiğini, bilimsel çalışmaların ne kadar yoğun bir emek ve zaman harcanarak ortaya çıktığını anlamasını sağladığını söyledi.

Süha Hoca hakkında biraz daha bilgi sahibi olmak isteyenler, onun hekimlik mesleği hakkındaki görüşlerini ifade ettiği ilginç yazısını (1) ve kendisini çok seven genç meslektaşları ile öğrencilerinin onun anısına Mantar dergisine yazdıklarını (2) okuyabilirler. Hocamızın hem hayatta hem de akademik çalışmalarındaki yalınlığı,

alçakgönüllülüğü, paylaşımcılığı, hiç bitmeyen merakı benim için her zaman yol gösterici olacaktır. Onu tanımış olmaktan, onunla birlikte çalışabilmiş olmaktan gurur duyuyorum. Karşılaştığı her insanda iz bırakmış olan hocamızı, dostumuzu, Süha Abi'mizi özlemlerle anıyorum.

KAYNAKLAR

1. Yağcıoğlu, S. Hekimlik Onuru Üzerine Bir Deneme. Acta Medica 2017, 48(2).
2. Süha Yağcıoğlu Anısına. Hacettepe Tıp Fakültesi Mantar Dergisi, 2018, 54: 22-23.

Türk Biyofizik Derneği adına sahibi

Prof. Dr. Beki KAN

Yayın kurulu

Prof. Dr. Bahar GÜNTEKİN

Prof. Dr. Cemil SERT

Doç. Dr. Barkın İLHAN

Dr. Öğr. Ü. Enes AKYÜZ

Elektronik ortamda yayınlanma tarihi: 13.07.2020